

Sygnatura akt III U 719/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Konin, dnia 10-11-2015 r.

Sąd Okręgowy w Koninie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia – **SO Anna Walczak- Sarnowska**

Protokolant: Starszy sekretarz sądowy Lila Andrzejewska

przy udziale

po rozpoznaniu w dniu 3-11-2015r. w Koninie

sprawy **A. M.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P.**

o kapitał początkowy

na skutek odwołania **A. M.**

od decyzji **Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P.**

z dnia 9-06-2015r. znak: (...)

I. Oddala odwołanie

II. Zasądza od odwołującego na rzecz pozwanego kwotę 180 zł - tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego .

Sygnatura akt III U 719/15

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P. decyzją z dnia 9.06.2015 r. (znak : (...)) odmówił A. M. ponownego ustalenia kapitału początkowego. Organ rentowy podał, że zgodnie z art. 185a ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2009 r., Nr 153, poz. 1227 ze zm.) kapitał początkowy podlega przeliczeniu wyłącznie osobom nabywającym prawo do emerytury. Przeliczenie następuje poprzez dodanie do okresów nieskładkowych okresu nauki w szkole wyższej w wymiarze określonym w programie studiów, przebytych przed dniem 1.01.1999 r. w wymiarze nieprzekraczającym 1/3 okresów składkowych udowodnionych do dnia zgłoszenia wniosku o emeryturę. Okresy nauki w szkole wyższej są okresami nieskładkowymi zgodnie z art. 7 pkt 9 ustawy emerytalnej.

Odwołanie od decyzji złożył A. M. wskazując, że nowelizacja ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, która weszła w życie w dniu 1.05.2015 r. umożliwia doliczenie okresów studiów przed 1 stycznia 1999 r. jako okresów składkowych i organ rentowy powinien wyliczyć kapitał początkowy uwzględniając okres studiów jako okres składkowy.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniosł o jego oddalenie wskazując, że art. 185a ustawy emerytalnej stosuje się wyłącznie do ubezpieczonych nabywających prawo do emerytury z tytułu ukończenia wieku określonego w art.

24 ust. 1a i 1b oraz w art. 184 ustawy. Przeliczenie dokonywane jest jeśli osobie, której przyznanie się emeryturę, okres studiów wyższych wcześniej ograniczono do 1/3 okresów składkowych, udowodnionych do dnia 31.12.1998 r. W przypadku odwołującego taka sytuacja nie zachodzi ponieważ przy ustalaniu kapitału początkowego uwzględniono okres nauki bez ograniczeń w pełnym wymiarze pięciu lat.

Sąd ustalił i zważył, co następuje :

Decyzją z dnia 12.06.2002 r. (znak : (...)) Zakład Ubezpieczeń Społecznych ustalił A. M. kapitał początkowy na dzień 1.01.1999 r.

Przy jego uwzględnieniu uznano odwołującemu jako okres nieskładkowy okres studiów wyższych na Politechnice (...) od 1 października 1970 r. do 30 września 1975 r. tj. okres 5 lat.

Do okresów składkowych w łącznym wymiarze 22 lat i 8 miesięcy zaliczono odwołującemu okresy :

- od 3 stycznia 1976 r. do 21 grudnia 1976 r. odbycia zasadniczej służby wojskowej,
- od 1 lutego 1977 r. do 31 sierpnia 1977 r. zatrudnienia w Ośrodku (...)w P.(...)
- od 1 września 1977 r. do 28 lutego 1978 r. zatrudnienia w Samodzielnej (...) w K.,
- od 1 marca 1978 r. do 31 maja 1980 r. zatrudnienia w Urzędzie (...) w K.,
- od 1 czerwca 1980 r. do 31 grudnia 1998 r. w (...) K. w K.
(z wyłączeniem okresu urlopu bezpłatnego od 5 lipca 1981 r. do 31 sierpnia 1981 r.).

Decyzją z dnia 10 kwietnia 2013 r. na podstawie art. 50a ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, organ rentowy przyznał odwołującemu emeryturę. Wypłata świadczenia została zawieszona z uwagi na kontynuowanie zatrudnienia, a podjęcie wypłaty nastąpiło decyzją z dnia 4 października 2013r.

Wnioskiem z dnia 11 maja 2015 r. A. M. zwrócił się do organu rentowego o ponowne ustalenie kapitału początkowego z uwzględnieniem okresu studiów dziennych na Politechnice (...) jako okresu składkowego. Do wniosku zostało przedłożone zaświadczenie z 18 marca 2002 r. stwierdzające, że A. M. podjął studia dzienne na Wydziale (...) (...) 1 października 1970 r. Egzamin dyplomowy złożył w dniu 23 września 1975 r. uzyskując tytuł magistra inżyniera chemika. Programowy rok studiów trwał – 5 lat.

Zaskarżoną decyzją organ rentowy odmówił odwołującemu ponownego przeliczenia kapitału początkowego.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów znajdujących się w aktach ZUS, których wartość dowodowa nie budziła wątpliwości Sądu i nie była kwestionowana przez strony. Okoliczności faktyczne niniejszej sprawy były bezsporne, gdyż spór dotyczył kwestii prawnej związanej z nowymi zasadami uwzględniania w kapitale początkowym okresów studiów wyższych ukończonych przed 1999 r.

Zgodnie z art. 185a ust. 1 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz.U.2015.748) przy ustalaniu wysokości emerytury dla osób nabywających prawo do emerytury w wieku określonym w art. 24 ust. 1a i 1b oraz w art. 184, kapitał początkowy podlega przeliczeniu poprzez dodanie do okresów nieskładkowych okresów, o których mowa w art. 7 pkt 9, przebytych przed dniem 1 stycznia 1999 r., w wymiarze nieprzekraczającym 1/3 okresów składkowych udowodnionych do dnia zgłoszenia wniosku o emeryturę.

Do przeliczonego kapitału początkowego stosuje się przepisy art. 173 ust. 3-6.

Okresy nieskładkowe, o których mowa w ust. 1, ustala się z dokładnością do pełnego miesiąca (art. 185a ust. 2).

Powyższy przepis został wprowadzony do ustawy emerytalnej ustawą z dnia 5 marca 2015 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U.2015.552). W uzasadnieniu do projektu ustawy wskazano, że „proponuje się zmianę zasad zaliczenia do kapitału początkowego okresu nauki w szkole wyższej na jednym kierunku, pod warunkiem ukończenia tej nauki, w wymiarze określonym w programie studiów. Obecna regulacja zakłada, że do tego okresu ma zastosowanie art. 5 ust. 2 ustawy, zgodnie z którym uwzględnia się go w wymiarze nieprzekraczającym jednej trzeciej udowodnionych okresów składkowych. Trudno wskazać racje przemawiające za tym rozwiązaniem. W sposób nieuzasadniony i dyskryminujący - mając na uwadze zastosowane kryterium dnia wejścia w życie ustawy, ograniczono bowiem możliwość zaliczenia okresów nauki w szkole wyższej tym ubezpieczonym, którzy przed dniem wejścia w życie ustawy nie mieli wystarczającej ilości okresów składkowych, natomiast warunek okresów składkowych spełniliby później, na skutek kontynuowania zatrudnienia po dniu wejścia w życie ustawy”.

Dotychczasowa regulacja wskazywała, że okresy nauki w szkole wyższej na jednym kierunku, w wymiarze określonym w programie studiów pod warunkiem ich ukończenia były uwzględniane w kapitale początkowym jako okresy nieskładkowe i ograniczane do 1/3 okresów składkowych przebytych jedynie do 31 grudnia 1998 r.

Nowelizacja przyjęła, że okres studiów wyższych ukończonych przed 1 stycznia 1999 r. jest w dalszym ciągu ograniczany w wymiarze do 1/3 wszystkich okresów składkowych lecz obecnie już nie tylko do tych, które miały miejsce przed 1999 r. ale także do tych okresów składkowych, które zaistniały po wejściu w życie reformy emerytalnej (a więc po 31 grudnia 1999 r.) aż do dnia zgłoszenia wniosku o emeryturę.

Wbrew stanowisku odwołującego nowelizacja nie spowodowała, iż okres studiów wyższych stał się okresem składkowym, gdyż nadal art. 7 ust. 9 ustawy emerytalnej zalicza okres nauki w szkole wyższej do okresów nieskładkowych. Również art. 185a mówi o nim jako okresie nieskładkowym.

Wprowadzona zmiana co wynika z założeń ustawodawcy służy wyeliminowaniu sytuacji, w której osoba przed 1 stycznia 1999 r. miała dłuższy okres studiów niż 1/3 okresów składkowych udowodniony przed tą datą przez co okres nauki w szkole wyższej nie mógł zostać uwzględniony w całości. Przed nowelizacją sytuacja takich osób kształtowała się w ten sposób, że kończąc np. 5 letni okres studiów i legitymując się np. 9 letnim okresem składkowym przed 1999 r. i z uwagi na ograniczenie okresów nieskładkowych do 1/3 okresów składkowych jedynie do 31 grudnia 1998 r. taka osoba nie mogła mieć zaliczonego całego okresu studiów, a jedynie 3 lata (1/3 z 9 lat) i to pomimo tego, że po 31 grudnia 1998 r. kontynuowała zatrudnienie.

Obecnie gdy do dnia złożenia wniosku o emeryturę taka osoba legitymuje się okresem składkowym w wymiarze np. 15 lat to 5-cio letni okres nauki w szkole wyższej nadal jest ograniczany do 1/3 okresów składkowych ale - i tu tkwi istotna zmian - z uwzględnieniem także okresu składkowego po 31 grudnia 1998 r. (a więc w powyższym przykładzie w wymiarze 15 lat). Aktualnie istnieje więc możliwość zaliczenia już powyższego pełnego pięcioletniego okresu nauki w szkole wyższej, albowiem okres ten nie przekracza 1/3 okresów składkowych.

W sytuacji odwołującego art. 185a ustawy emerytalnej nie miał zastosowania i to nie z powodu, aby przeszkodą było to, że powyższy przepis odnosi się wyłącznie do osób nabywających prawo do emerytury z tytułu ukończenia powszechnego wieku emerytalnego (art. 24 ust. 1a i 1b) lub na podstawie art. 184 ustawy.

Istotnym jest bowiem, iż już przed 1999 r. odwołujący legitymował się okresem składkowym w łącznym wymiarze 22 lat i 8 miesięcy, a więc nie było przeszkod,

aby okres nauki w szkole wyższej trwający 5 lat zaliczyć w całości (i tak też uczynił organ rentowy ustalając odwołującemu kapitał początkowy decyzją z dnia 12.06.2002r.). Okres ten nie przekraczał bowiem już wówczas 1/3 okresów składkowych przypadających przed 1999 rokiem.

Decyzja organu rentowego odmawiająca odwołującemu ponownego przeliczenia kapitału początkowego jest więc prawidłowa. Wobec powyższego Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie.

O kosztach zastępstwa procesowego Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. w zw. z § 2 ust. 2, § 11 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (t.j. Dz.U.2013.490).

SSO Anna Walczak - Sarnowska